

L'esperit de Nadal: una paga extraordinària per a una despesa extraordinària

El Nadal, tot i el seu origen religiós, és l'època de l'any de més alt consum; gastem condicionats per aquell esperit nadalenc que tan bé va descriure Charles Dickens a la *Cançó de Nadal*, en què contraposava l'egoisme, l'avarícia i el treball a la generositat i la festa.

Al seu entorn proliferen una colla de documents efímers: números de loteria, catàlegs comercials, felicitacions, menús, invitacions, etc.

L'exposició és estructurada en sis vitrines, que il·lustren les despeses que fem amb la paga extraordinària de Nadal.

Loteria: Durant aquestes festes se'n fan dues: la de Nadal, que apareix el 1892, i la del Nen, el 1966. Els documents que exposem són dècims i participacions. De fet, la loteria moderna comença el 1812 amb les Corts de Cadis; és monopolitzada per l'Estat i realment és un impost voluntari i fàcil de recaptar.

Decoració: Elements de la tradició catalana com el pessebre o el tió i altres que provenen de cultures diverses com l'avit i els objectes per decorar-lo, el calendari o la corona d'advent, el Pare Noel, etc. són presents en una sèrie d'impresos comercials (fullets o catàlegs) que anuncien aquests productes o també les fires on es venen.

Felicitacions de Nadal: Durant el primer terç del s. XIX es comencen a imprimir dècimes i felicitacions de treballadors d'ofici amb la finalitat d'obtenir una propina. Les nades particulars o les felicitacions d'any nou (PF, "pour féliciter") sorgeixen i es generalitzen amb la popularització de la cromolitografia.

Espectacles i exposicions: En aquestes dates abunden les estrenes cinematogràfiques i teatrals, amb temàtica nadalenca o no, paral·lelament a les representacions tradicionals (Pastorets, pessebres vivents, cantades de nades, etc.), els concerts (Nadal, Sant Esteve i Cap d'any) i les exposicions (pessebres, art, solidàries,

etc.). Fullets de propaganda, programes de mà, entrades, invitacions, etc. és la documentació que se'n deriva.

Àpats: El de Nadal és el més important a Catalunya. Els altres són els de St. Esteve, Cap d'Any i Reis. Tots els productes específics d'aquests àpats (galets, torrons, neules, cava, raim, tortells, etc.) produeixen un seguit de documents comercials com menús, anuncis o catàlegs.

Regals: Entre familiars, amics o empreses i, sobretot, per als infants en el dia de Reis o per fer cagar el tió, es regalen joguines, agendes, perfums, etc. Se'n fa propaganda amb catàlegs comercials generals o específics.

Pilar Estrada Bonell
Roser Pintó Fàbregas
Unitat Gràfica de la BC

VITRINA 1: Loteria

Mostra de dècims de loteria de Nadal. [1888-2001]
Mostra de dècims de loteria del Nen. [1955-1963]
Mostra de participacions d'entitats per a la loteria de Nadal. [1922-1986]
Mostra números de rifes combinades amb la loteria de Nadal. [1888-2001]

VITRINA 2: Decoració

Càtalegs i fullets comercials de temàtica nadalenca. [1990-2011]

VITRINA 3: Felicitacions de Nadal

Mostra de felicitacions comercials. [Barcelona, 1950?-1968]
Mostra de felicitacions d'artistes catalans : Armand, Gelavert, Marlet. [1953-1966]
Mostra de felicitacions de particulars. [1818-2011]
Mostra de felicitacions d'oficis. [Barcelona, 1902-1940]

VITRINA 4: Espectacles i exposicions

Fulletes d'espectacles teatrals nadalencs. [1889-2011]
Fulletes d'activitat i exposicions de Nadal. [1960-2011]
Fulletes publicitaris de pesebres vivents. [2010-2011]

VITRINA 5: Àpats

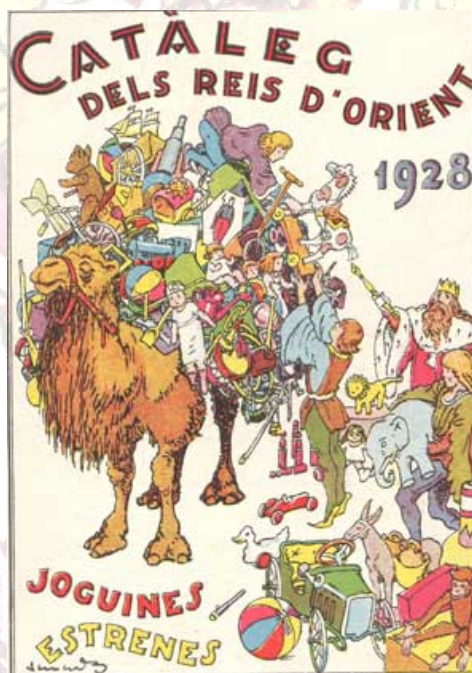
Publicitat comercial de productes alimentaris nadalencs. [1900-1990]
Publicitat d'activitats gastronòmiques de Nadal. [1995-2011]
Publicitat comercial de lots de Nadal. [1981-2010]
Menús de celebracions nadalenques. [1914-1988]

VITRINA 6: Regals

Càtalegs comercials de joguines. [1928-2011]
Publicitat comercial de productes de regal. [1932-2011]

Biblioteca de Catalunya

Carrer de l'Hospital, 56
08001 Barcelona
Tel. 93 270 23 00
Fax 93 270 23 04
A/e: bustia@bnc.cat
<http://www.bnc.cat>



Il·lustració de Joan Junceda

Horari de l'exposició:

De dilluns a divendres, de 9 a 20 h
Dissabtes, de 9 a 14 h

**Biblioteca
de Catalunya**

*L'esperit de Nadal:
una paga extraordinària
per a
una despesa
extraordinària*

**Del 7 de desembre de 2011
al 8 de gener de 2012**